

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 07

Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

01. Které z následujících slovních spojení obsahuje označení starší délkové míry, jež se mezitím přestala užívat?

- a) jako sáh dlouhý
- b) až po uši
- c) o slepičí krok
- d) tenký jako prst
- e) o hlavu vyšší

02. Když jsme otevřeli starou knihu, zaujala nás rytina na sudé straně tvořící protějšek titulního listu. Jak se tato strana nazývá?

- a) incipit
- b) předsádka
- c) prolog
- d) frontispis
- e) patitul

03. Ve slovanských jazycích existuje celá řada slov, která jsou si formálně podobná, mají však jiné významy. Označují se jako falešní přátelé. Najděte význam ruského slova *благодарность* (*blagodarnost*).

- a) závažnost
- b) vděk
- c) blaženost
- d) blahosklonnost
- e) blahorodí

04. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) horka
- b) agora
- c) góra
- d) ropa (gora)
- e) gorá

05. Slovo *záloha* má více významů. Ve které z následujících vět je slovo *záloha* užito NEVHODNĚ?

- a) Rozhodli se napadnout nepřítele ze zálohy.
- b) Nevadilo mu hrát v záloze.
- c) Chtěl jsem si nechat trumf v záloze.
- d) Zlý skutek byl po záloze potrestán.
- e) Přišel si vybrat zálohu.

06. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) V roce 1978 publikoval profesor několik studií o bakteriích rodu *Escherichia coli*, které vzbudily v odborném světě značný rozruch.
- b) V bohatě ilustrované knížce s odklápěcími okénky děti zjistí, kde všude bacily žijí, jak se šíří a jak se tělo může proti bacilům bránit.
- c) Informace jsou stručně, ale jasně vysvětlené, okénková forma je pro děti atraktivní.
- d) Bakterie *Escherichia coli* se v lidském střevě vyskytuje přirozeně, neplatí to ovšem pro jeden její kmen, který může způsobit nepříjemné zdravotní problémy.
- e) Bakterie a bacily jsou všude kolem nás, některé nám pomáhají, jiné ale způsobují nemoci.

07. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) romantická novela
- b) žertovná humoreska
- c) sentimentální románek
- d) jadrný vtip
- e) zábavná historka

08. Vyberte dvojici adjektiv, jež mají k sobě významově nejbližší.

- a) zamlklý – chmurný
- b) zastrašený – zamračený
- c) zadumaný – zastrašený
- d) zamračený – zamlklý
- e) chmurný – ponurý

09. V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Ve všeobecném hlaholu bylo sotva slyšet slova.

Jakého tvora toto slovo označuje?

- a) hada
- b) ptáka
- c) rybu
- d) savce
- e) hmyz

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Podívejte se na naše recepty a přiveďte ... kuchyň k životu.

- a) svojí
- b) svou
- c) vaši
- d) Vaši
- e) svoji

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Po vaší zprávě, jsem ani nechtěla dorazit.
- b) Když už tu jsi, tak pojď dovnitř.
- c) Ta tužka na stole, ta je tvoje?
- d) Krabička, celou dobu zavřená, se pomalu začala otevírat.
- e) Přísahal, že až bude po všem, najde mě.

12. Co znamená výraz *abolice*?

- a) zrušení zákona (také formou milosti)
- b) obnovení
- c) potvrzení
- d) zneplatnění smlouvy
- e) navýšení příjmu

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *minoritní*.

- a) široký
- b) menšinový
- c) většinový
- d) nediskriminační
- e) vedlejší

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Muž si uvědomil, že sousedovi skočil na špek.*

- a) nevěřil
- b) lhal
- c) nechal se jím obelstít
- d) nechal se jím okrást
- e) uklouzl z nepozornosti

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo zdravotnictví, které mělo 30 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 25 % navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 28 000
- b) 30 000
- c) 26 000
- d) 32 000
- e) 34 000

16. Přijímacích zkoušek se zúčastnilo 3607 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli horší výsledek než uchazečka Anička, je 5krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek lepší než Anička. Kolikátá Anička skončila, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Anička?

- a) 601.
- b) 3005.
- c) 721.
- d) 722.
- e) 602.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty -2, -3, -4, 4, 5, 6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 2
- b) 3
- c) 4
- d) 7
- e) 10

18. Zjednodušte výraz.

$$(28 \times 30 \times 63) / (12 \times 42 \times 70)$$

- a) 3 / 2
- b) 2 / 3
- c) 5 / 2
- d) 3 / 5
- e) 5 / 3

19. Kolik čísel od 1 do 100 zapisujeme bez použití libovolné liché číslice?

- a) 24
- b) 25
- c) 29
- d) 30
- e) 50

20. Když od čísla X odečtu 3 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 18, dostanu převrácenou hodnotu čísla 2. Které z níže uvedených čísel je X?

- a) 4
- b) 5
- c) 6
- d) 7
- e) 8

21. Na Ostrově poctivců a padouchů poctivci pokaždé říkají pravdu, padouši vždy lžou. Každý obyvatel ostrova je buď poctivec, nebo padouch. Potkáte domorodce A a B. A řekne: „Nejsem poctivec, nebo B je poctivec.“ Dá se určit, co je A a co je B?

- a) A je poctivec, B nevíme.
- b) Oba jsou poctivci.
- c) A je padouch, B je poctivec.
- d) Oba jsou padouši.
- e) B je padouch, A nevíme.

22. „Žádná celebrita není zpěvačka. Některé herečky jsou celebrity.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Žádná herečka není zpěvačka.
- b) Některé zpěvačky nejsou herečky.
- c) Některá zpěvačka je herečka.
- d) Každá herečka je zpěvačka.
- e) Některé herečky nejsou zpěvačky.

23. „Každá daň je tarif. Žádný účet není tarif.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některá daň je účet.
- b) Každý účet je daň.
- c) Každá daň je účet.
- d) Žádný účet není daň.
- e) Některý účet je daň.

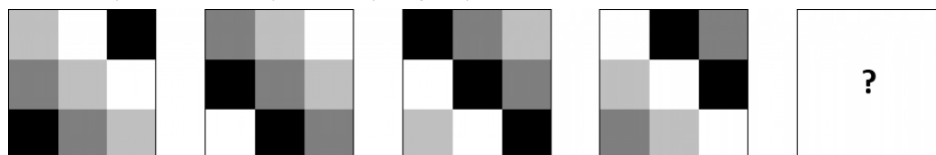
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

5↑ 3→ 4↓ 4→ 2↓ 3← 1↑ 5→ 2↓ 4←

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 2↓ 5→
- b) 5↑ 2←
- c) 3↑ 4←
- d) 2↑ 5←
- e) 2↓ 5←

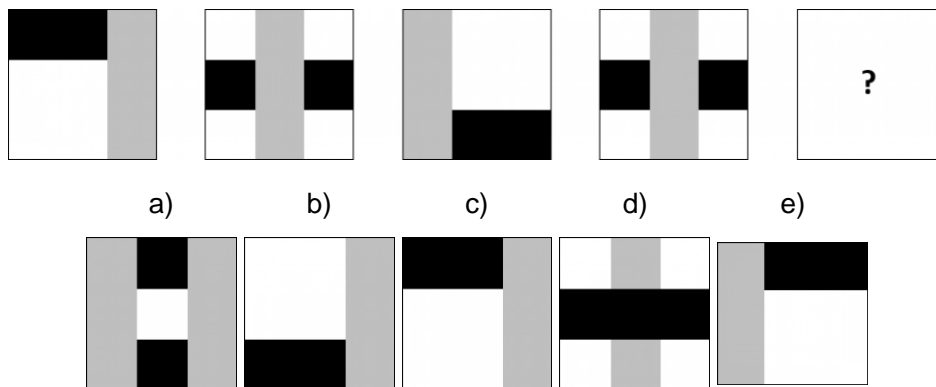
25. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

Kritické myšlení

27. „Výsledky průzkumu mezi 6000 žáky základních škol ukázaly, že celkem 60 % z nich někdy vyzkoušelo marihuanu a stejný podíl dotázaných také přiznal zkušenost s kouřením cigaret.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Méně než polovina dotázaných žáků uvedla, že nemá zkušenost s kouřením marihuany.
- Celkem 600 žáků základní školy přiznalo zkušenosti s kouřením cigaret.
- Žáci, kteří kouří, mají vyšší pravděpodobnost, že začnou kouřit i marihuanu.
- Existuje 60% riziko, že žáci základních škol, kteří někdy kouřili marihuanu, pravidelně kouří cigarety.
- Kouření marihuany je u žáků základních škol častým jevem, spojeným současně s kouřením cigaret.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Existuje život po smrti.
- Chlapci hrající násilné videohry budou v reálném životě vykazovat více násilí než dívky.
- Užívání návykových látek není dobré pro zdraví.
- Šťastní lidé pociťují více štěstí než lidé nešťastní.
- Počet vykouřených cigaret za den u lidí souvisí s četností výskytu respiračních potíží.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Těžko na cvičišti, lehko na bojišti.*

- Kdo se bojí, nesmí do lesa.
- Komu se nelení, tomu se zelení.
- Štěstí přeje připraveným.
- Dal ses na vojnu, tak bojuj.
- Boží mlýny melou pomalu, ale jistě.

30. Které z uvedených opatření by bylo z dlouhodobého hlediska v boji proti šíření *fake news* nejefektivnější?

- a) Vymyslet novou technologii, která dokáže automaticky rozpoznat *fake news* s vysokou přesností.
- b) Omezit svobodu projevu a regulovat obsah na sociálních sítích, aby se minimalizovalo šíření dezinformací.
- c) Ignorovat *fake news* a spoléhat se na zdravý rozum obyvatelstva.
- d) Zvýšit tresty za šíření *fake news* a zvýšit počet pracovníků, kteří budou jejich šíření monitorovat.
- e) Poskytovat vzdělávání o kritickém myšlení a schopnosti rozpoznat *fake news*.

Společné zadání otázek 31 a 32

Z detektivního příběhu

Zámožní manželé Hunterovi byli po večeři odvezeni do nemocnice s prudkou otravou kantaridinem. K večeři měli slepici. Hunterovi neměli služebnictvo a paní Hunterová všechna jídla připravovala sama. Neradi nakupovali maso v obchodě, raději ho přijali darem od některého ze svých synovců. Tak tomu bylo i v případě slepice, kterou povečeřeli. Na základě šetření na místě pojal detektiv podezření vůči Charlesovi, synovci Hunterových. Poznámky odůvodňující toto podezření se ovšem pomíchaly.

- A) To jistě nebylo obtížné, protože tito brouci jsou pro drůbež pochoutkou.
- B) Pro člověka je kantaridin prudce jedovatý, pro slepice a kachny ovšem nikoliv.
- C) V Itálii žije brouk puchýřník, jehož celé tělo obsahuje jed kantaridin.
- D) Charles byl vášnivý entomolog.
- E) Před týdnem se vrátil ze vzdělávacího výletu po Itálii.
- F) Charles tedy zřejmě nechal slepici sežrat větší množství puchýřníků.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří logicky navazující celek.

- a) D – E – C – B – F – A
- b) C – E – A – B – F – E
- c) B – A – F – D – E – C
- d) B – E – A – D – F – C
- e) D – A – C – E – F – B

32. Které z následujících tvrzení je plně v souladu s výše uvedenými skutečnostmi?

- a) Jed obsažený v těle puchýřníka je pro člověka jedovatý.
- b) Puchýřník je jedovatý brouk, jehož požití je pro savce i ptáky smrtelné.
- c) Charles věnoval tetě a strýcovi uhynulou slepici, aniž by tušil, na co uhynula.
- d) Jed obsažený v těle puchýřníka je pro slepice prudce jedovatý, pro kachny ovšem nikoliv.
- e) Slepice puchýřníky nežerou.

Společné zadání otázek 33 a 34

Komunikace je proces přenosu informace z jednoho místa na druhé. Mezi lidmi se informace předává ve formě zvuku, světla nebo textu. Základní parametry komunikace jsou:

- a) *dosah*, tj. vzdálenost, kterou informace překonává;
- b) *rychlost*, tedy parametr, který udává, jak rychle se daná informace šíří;
- c) *kapacita*, čili množství informace, kterou může zpráva obsahovat – od jednoduché zprávy ve smluveném signálu po miliony slov za sekundu v optických a satelitních spojích.

K přenosu zprávy potřebujeme vysílač u zdroje zprávy, přenosovou cestu (která přenáší informaci mezi vysílačem a přijímačem) a přijímač v cílovém místě informace. Během vývoje komunikační techniky se vytvořila potřeba přenášet z místa na místo velké objemy informace v co nejkratším čase. Proto zavádíme nový parametr, který v sobě zahrnuje jak rychlost, tak kapacitu současně – hovoříme o tzv. *přenosové rychlosti*. To je množství přenesené informace za určitý čas. Přenosová rychlost je udávána v bitech za sekundu (bit/s), spíše ale kilobitech za sekundu (kbit/s) nebo megabitech za sekundu (Mbit/s).

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Metody konstrukce komunikačních technologií
- b) Přenos informací a parametry komunikace
- c) Formy komunikace v moderní společnosti
- d) Vysílání zpráv a historie zpravodajství
- e) Výpočet kilobitů (kbit/s) a megabitů (Mbit/s) za sekundu

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Kapacita, dosah a rychlost patří mezi základní parametry komunikace.
- b) Zprávy mohou obsahovat různé množství informace.
- c) K vyjádření množství informace přenesené za určitý čas se používá přenosová rychlost.
- d) Aby došlo k přenosu zprávy, je nutné mít nejen přenosovou cestu, ale i vysílač a přijímač.
- e) Megabit za sekundu vyjadřuje, jak velkou vzdálenost zpráva v daném čase překonává.

Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

Pak začal litovat velikou rybu, kterou chytil na hák. Je báječná a tak podivná, a kdo ví, jak je stará, myslel si. Ještě nikdy jsem neměl co dělat s tak silnou rybou, nebo s rybou, která by si vedla tak divně. Snad je příliš moudrá na to, aby skákala.

- a) Moby Dick: Bílá velryba
- b) Stařec a moře
- c) Sto roků samoty
- d) Nazí a mrtví
- e) My děti ze stanice ZOO

36. Ve kterém z následujících literárních děl vystupují v roli protagonistů Tomáš a Tereza?

- a) Tři kamarádi
- b) Pýcha a předsudek
- c) Růže pro Algernon
- d) Na západní frontě klid
- e) Nesnesitelná lehkost bytí

37. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Dobytí severního pólu.
- b) Lijavec.
- c) Záskok.
- d) Dlouhý, Široký a Bystrozraký.
- e) Blaník.

38. Kdo je autorem románu *Snídaně šampionů*?

- a) Jerome David Salinger
- b) John Kennedy Toole
- c) Charles Bukowski
- d) Arthur Miller
- e) Kurt Vonnegut

39. Který z uvedených filmů natočila Marie Poledňáková?

- a) Líbáš jako Bůh
- b) Slavnosti sněženek
- c) Anděl Páně
- d) Pasti, pasti, pastičky
- e) Slunce, seno, jahody

40. Rembrandt van Rijn je významným představitelem

- a) manýristického malířství a sochařství.
- b) renesančního sochařství.
- c) klasicistního malířství a grafiky.
- d) renesančního malířství.
- e) barokního malířství a grafiky.

41. Ze kterého období pochází stávající sochařská výzdoba Karlova mostu, kterou vytvořili umělci jako Ferdinand Brokoff či Matyáš Bernard Braun a kterou nyní můžeme obdivovat prostřednictvím kopií?

- a) z baroka
- b) z renesance
- c) z klasicismu
- d) z gotiky
- e) ze secese

42. Mezi tzv. *sedm smrtelných hříchů* NEPATŘÍ

- a) lakomství.
- b) pýcha.
- c) závist.
- d) prostořekost.
- e) lenost.

43. Co označuje výraz *harpyje*?

- a) bytost antické mytologie
- b) mořského savce
- c) mimořádné mořské vlny
- d) mořskou rybu
- e) hudební nástroj

44. Kdo je autorem secesních barevných dřevěných staveb s prvky lidové kultury?

- a) Ferdinand Fellner
- b) Josef Gočár
- c) Josef Pleskot
- d) Josip Plečnik
- e) Dušan Jurkovič

45. Jak se nazývá oficiální měna Švýcarska?

- a) šilink
- b) koruna
- c) frank
- d) šterlink
- e) lira

46. Kterou bájnou rekvizitu bychom použili, kdybychom někomu chtěli demonstrovat význam spolupráce při dosahování společného cíle, tj. že spojenectví a jednota jsou silnější než samostatné jednání?

- a) Ariadninu nit
- b) Prométheův oheň
- c) Svatoplukovy pruty
- d) Damoklův meč
- e) Newtonovo jablko

47. Oficiální název Československa na konci roku 1992 zněl

- a) Republika Česko-Slovenská.
- b) ČeskoSlovenská federativní republika.
- c) Česká a Slovenská Federativní Republika.
- d) Československá republika.
- e) Česko-Slovenská spolková republika.

48. Slavnostního otevření Univerzity Palackého se v únoru 1947 zúčastnil i Edvard Beneš ve funkci

- a) rektora univerzity.
- b) premiéra.
- c) ministra školství.
- d) prezidenta republiky.
- e) děkana filozofické fakulty.

49. Kterou z uvedených funkcí či pozic v ČR NEJMENUJE prezident?

- a) prezidenta Policie ČR
- b) předsedu Nejvyššího soudu
- c) ministra kultury
- d) premiéra
- e) prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu

50. Jak se nazývala mezinárodní mírová organizace, jež byla založena po první světové válce?

- a) Společnost národů
- b) Klub angažovaných nestraníků
- c) Organizace spojených národů
- d) Hnutí nezúčastněných zemí
- e) Organizace pro osvobození Palestiny